

Naam protocol:	<i>Dienstverleners primair bedrijf</i>	Versie:	1.0
Betrokken sector-partij(en)	<i>CRV bv Arnhem, AIM Varkens KI Nederland, Federatie van Bonden van Hengstenhouders</i>	Datum:	09-11-2020
Betreft dierziekte(n)	<i>Aviare Influenza, hoog pathogeen</i>	Pagina:	1 van 7

Opgesteld door:

Voor de runder KI: CRV bv, Postbus 454, 6800 AL Arnhem

Voor de varkens KI AIM Varkens KI Nederland

Voor de paarden KI Federatie van Bonden van hengstenhouders, Ermelo

Voor de geiten KI Geiten KI Nederland bv

Goedgekeurd door:

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit

Catharijnesingel 59
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Datum goedkeuring:

11 november 2020

1 Algemeen

Dit Hygiëneprotocol is het door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) goedgekeurde Hygiëneprotocol zoals in de diverse tijdelijke dierziekteverordeningen is bedoeld.

Het betreden van locaties met voor de betreffende dierziekte vatbare dieren is **verboden**, tenzij het betreden plaatsvindt conform dit protocol en de op dat moment geldende regelgeving. Betreden van bedoelde locaties waarbij niet of onvolledig de opgenomen maatregelen worden nageleefd, wordt door de NVWA gezien als een overtreding van de geldende bepalingen ten aanzien van het betreden van een locatie.

1.1 Achtergrond

Tijdens de bestrijding van een zeer besmettelijke dierziekte, zoals mond-en-klauwzeer (MKZ), klassieke varkenspest (KVP) en aviaire influenza (AI), worden maatregelen geïmplementeerd door middel van tijdelijke (crisis) regelgeving. Eén van de maatregelen is het verbod op het betreden van veehouderijbedrijven waar, voor de betreffende dierziekte vatbare, dieren gehouden worden.

In de "crisis" regelgeving is het betreden, al dan niet met een vervoermiddel, van veehouderijbedrijven de ingesloten gebieden verboden. De wetgeving kan hierop uitzonderingen maken indien er gewerkt wordt volgens een goedgekeurd hygiëneprotocol. Alleen dan kan en mag er afgeweken worden van het verbod. Dit alles legt een grote mate van verantwoordelijkheid bij de sector.

1.2 Afspraken

De (sector)partijen zijn zelf verantwoordelijk voor het ontwikkelen van de hygiëneprotocolen. Zij beschrijven hierin hoe op een verantwoorde wijze een bedrijf in een ingesloten gebied betreden (en weer verlaten) kan worden, waarbij de verdere verspreiding en versleping van smetstof wordt voorkomen.

2 Doel en toepassingsgebied

2.1 Doel

Het voorkomen dat dienstverleners die op enigerlei wijze werkzaamheden verrichten voor KI- en/of fokkerij organisaties op enigerlei wijze aan de verspreiding van een zeer besmettelijke dierziekte bijdragen waarvoor op dat moment regionaal of landelijk beperkende maatregelen door de overheid zijn opgelegd.

2.2 Toepassingsgebied

Dit protocol voorziet in een aantal minimum maatregelen ter voorkoming van verspreiding van smetstof via dienstverleners inclusief vervoermiddelen, materialen en middelen bij het betreden van risicovolle (veehouderij)bedrijven waar dieren worden gehouden welke vatbaar zijn voor de betreffende dierziekte, **niet zijnde** besmette of van besmetting verdachte bedrijven

3 Wettelijke basis en definities

3.1 Wetgeving

- Gezondheids- en welzijnswet voor dieren
- Regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten, en zoönosen en TSE's
- Regeling maatregelen preventie vogelgriep 2020 en alle volgende wijzigingen
- Richtlijn 2005/94/EG van 20-12-2005 betreffende communautaire maatregelen ter bestrijding van Aviaire Influenza
- De regelingen inzake maatregelen Beschermings- en Toezichtsgebieden Hoogpathogene vogelgriep 2020 ingesteld voor specifieke en toekomstige gebieden op basis van de richtlijn 2005/94/EG

3.2 Definities

- Dienstverlener: alle dienstverleners die werkzaamheden verrichten voor of in de fokkerij van commercieel gehouden diersoorten (voor paarden geldt dit ook voor niet-commercieel).
- Ontsmettings- en desinfectiemiddelen: Middelen met een voor dat doel op grond van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden toegelaten ontsmettingsmiddelen. Hiermee worden de middelen bedoeld die door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) zijn toegelaten voor het betreffende doel. De lijst van middelen is te vinden op de website van het Ctgb: <http://www.ctgb.nl/>
- Voertuig: het transportmiddel wat gebruikt wordt om de werkzaamheden genoemd in het eerste punt, te kunnen verrichten.

4 Werkwijze

Dit protocol beschrijft de hygiënemaatregelen die genomen moeten worden voorafgaand, tijdens en na het betreden van een locatie waar, voor de betreffende dierziekte vatbare, dieren worden gehouden.

Veel veehouderijbedrijven hanteren een eigen bedrijfs- (of branche) hygiëneprotocol voor erfbetreders c.q. dienstverleners. Bij een bezoek aan zo'n bedrijf is het bedrijfshygiëneprotocol voor bezoekers leidend.

Let op: er dient in alle gevallen minimaal aan onderstaande eisen voldaan te worden. Er kunnen aanvullende hygiënemaatregelen (bijv. doucheverplichting) van toepassing zijn in geval van het betreden van specifiek genoemde dierenverblijven.

4.1 Algemeen

Tijdens de crisisfase houdt iedere dienstverlener die veehouderijbedrijven bezoekt een op naam gesteld logboek bij met daarin ten minste opgenomen:

1. naam, adres en indien aanwezig UBN van het bezochte bedrijf;
2. datum bezoek;
3. aanvangstijd en eindtijd bezoek.
4. kenteken betrokken vervoermiddel;
5. uitgevoerde Reiniging & Ontsmetting conform **bijlage 2**

Dit logboek wordt gedurende de gehele crisis periode centraal door de betreffende organisatie of paardendekstation waarvoor de werkzaamheden worden verricht, opgeslagen (zie als voorbeeld **bijlage 1** in zover dat niet digitaal geregistreerd wordt).

In het voertuig zijn voldoende wegwerpoveralls en schoeisel alsmede ontsmettingsmiddelen voor de hele dag aanwezig en een gebruiksklare handpomp voor de ontsmetting van de wagen.

Dienstverleners waarop deze werkvoorschriften betrekking hebben, zijn onder te verdelen in 2 categorieën:

1) zij die uitsluitend werkzaamheden op (gecombineerd) rundvee-, varkens-, geiten-, pluimvee- of paardenbedrijven kunnen verrichten in de directe nabijheid van hun voertuig: spoelers, ET teams, stikstof leveranciers, spermakoeriers.

2) zij die werkzaamheden kunnen verrichten op (gecombineerd) rundvee-, varkens-, geiten-, pluimvee- of paardenbedrijven op enige afstand van hun voertuig: alle medewerkers die op een dergelijk bedrijf moeten zijn en die niet onder punt 1 genoemd zijn, zoals: inseminatoren, inspecteurs, monsternemers, melkmonster ophalers, vruchtbaarheid begeleiders.

4.2 Werkvoorschriften

Ad.1)

- Indien mogelijk, route zodanig plannen dat bedrijven met voor de betreffende dierziekte vatbare dieren als laatste bezocht worden.
- In het voertuig is een fysieke scheiding tussen het schoon en vuil gedeelte.
- Melden bij de bedrijfsleider / eigenaar via bel, intercom, telefoon, loket etc. Niet zondermeer het bedrijfsterrein betreden!
- Rij het voertuig niet verder het bedrijf op dan strikt noodzakelijk, waarbij zoveel mogelijk voorkomen moet worden dat het voertuig vervuild raakt.
- De leverancier van STIKSTOF komt niet in de stallen of in de directe nabijheid van dieren.

- De dienstverlener draagt tijdens het bedrijfsbezoek schone, goed reinigbare werkkleding met daarover een wegwerpoverall en schone laarzen of overschoenen.
- Er dient zoveel als mogelijk tijdens de werkzaamheden gebruik gemaakt te worden wegwerp materialen.
- Bij werkzaamheden waarbij contact met het vee plaats vindt, worden plastic of latex handschoenen gebruikt.
- Na afronding van de werkzaamheden worden handen gewassen en ontsmet met een desinfecterende zeep en/of handgel.
- Gebruikte wegwerp materialen, **incl.** de gebruikte wegwerpkleding en -schoeisel, worden op het bedrijf achter gelaten of mee genomen in de auto in (aparte afsluitbare bakken of vuilniszakken). *Wegwerpoverall en schoeisel worden na afloop pas bij de auto weer uitgetrokken en vervolgens in een afvalbak gedeponereerd die door de veehouder aan de openbare weg is geplaatst of in de auto gescheiden van het schone materiaal (aparte bakken of vuilniszakken) vervoerd om op het eind van de ronde in de daarvoor aangewezen afval containers gedeponereerd te worden*
- Niet-wegwerp materiaal moet na gebruik op het bedrijf grondig gereinigd en ontsmet worden.
- In de auto worden de gebruikte materialen gescheiden vervoerd van het schone materiaal
- Bij hergebruik van materialen dienen deze altijd eerst te worden gedesinfecteerd alvorens opnieuw te worden ingezet.
- Alvorens het terrein van het bedrijf te verlaten moeten de kritische onderdelen van de wagen (banden, wielkasten en stikstof vul-/losslang) worden gereinigd en ontsmet. *Ontsmetting heeft geen zin wanneer de kritische onderdelen niet schoon (gereinigd) zijn.*
- Het gehele vervoermiddel dient te worden gereinigd en ontsmet voordat (opnieuw) een bedrijf met (voor de betreffende dierziekte) vatbare dieren bezocht wordt. *In de meeste gevallen is een bezoek aan een commerciële wasstraat en na afloop desinfectie met handspruit voldoende. Dit zal inzichtelijk gemaakt worden aan hand van een betalingsbewijs en een ingevulde Bezoek en R&O verklaring door de betreffende dienstverlener.*

Ad.2)

- Indien mogelijk, route zodanig plannen dat bedrijven met voor de betreffende dierziekte vatbare dieren als laatste bezocht worden.
- Melden bij de bedrijfsleider / eigenaar via bel, intercom, telefoon, loket etc. Niet zondermeer het bedrijfsterrein betreden!
- In het voertuig is een fysieke scheiding tussen het schoon en vuil gedeelte.
- Het voertuig wordt direct aan het begin van de oprit langs de openbare weg, geparkeerd.
- De dienstverlener draagt tijdens het bedrijfsbezoek schone, goed reinigbare werkkleding met daarover een wegwerpoverall en overschoenen.
- Er dient zoveel als mogelijk tijdens de werkzaamheden gebruik gemaakt te worden wegwerp materialen.
- Bij werkzaamheden waarbij contact met het vee plaats vindt worden plastic of latex handschoenen gebruikt.
- Na afronding van de werkzaamheden worden handen gewassen en ontsmet met desinfectiemiddel. *(werkzame stof wordt nader aangegeven).*
- Gebruikte wegwerp materialen, **excl.** de gebruikte wegwerpkleding en -schoeisel, worden op het bedrijf achter gelaten of mee genomen in de auto in (aparte afsluitbare bakken of vuilniszakken) *Wegwerpoverall en overschoeisel worden na afloop pas bij de auto weer uitgetrokken en vervolgens in een afvalbak gedeponereerd die door de veehouder aan de openbare weg is geplaatst of in de auto gescheiden van het schone materiaal (aparte bakken of vuilniszakken) vervoerd om op het eind van de ronde in de daarvoor aangewezen afval containers gedeponereerd te worden.*
- Niet-wegwerp materiaal moet na gebruik op het bedrijf grondig gereinigd en ontsmet worden
- In de auto worden de gebruikte materialen gescheiden vervoerd van het schone materiaal
- Bij hergebruik van materialen dienen deze altijd eerst te worden gedesinfecteerd alvorens opnieuw te worden ingezet.
- Trees met melkmonsters dienen alvorens in de voertuig te plaatsen, te worden ontsmet.

5 Bevoegdheden en verantwoordelijkheden

5.1 Bevoegdheden

Het bestuur van CRV is bevoegd om in overleg met de vertegenwoordigers van de dienstverleners dit hygiëneprotocol vast te stellen en te wijzigen.

Na de voorlopige goedkeuring zal de NVWA zorgdragen voor publicatie op het NVWA internet, zodat het protocol door alle betrokken partijen kan worden geraadpleegd en gebruikt. De actuele situatie tijdens een uitbraak kan ertoe leiden dat het protocol nog moet worden aangepast. De NVWA is bevoegd om dit Hygiëneprotocol in te trekken.

5.2 Verantwoordelijkheden

De bestuur van CRV is namens de dienstverleners verantwoordelijk voor de uiteindelijke goedkeuring van dit Hygiëneprotocol.

De NVWA is verantwoordelijk voor publicatie van het voorlopig goedgekeurde Hygiëneprotocol en het goedgekeurde Hygiëneprotocol na afkondiging van de "crisis"regelgeving.

5.3 Divers

Lijst van toegelaten middelen voor de ontsmetting van voertuigen:

<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/vogelgriep-preventie-en-bestrijding/documenten/export/veterinair/ks-documenten/werkvoorschriften-veterinair-algemeen/lijst-toegelaten-ontsmettingsmiddelen-ro-hpai>

Bijlage 3: Desinfectiemiddelen schoeisel en uitleg gebruik zoekfunctie Ctgb.

6 Versiebeheer

Versie	Datum	Redacteur	Toelichting op wijziging
	2017	NVWA	Concept versie i.v.m. intrekking maatregelen HPAI 2016
003	11-12-2017	CRV, Moleman	Aanpassing ivm HPAI uitbraak Biddinghuizen
1.0	09-11-2020	NVWA	Uitbraak HPAI okt.2020

Tevens worden wijzigingen ten opzicht van de voorgaande versie aangegeven met een streep in de kantlijn. Hierdoor is voor een ieder in één oogopslag duidelijk wat er is gewijzigd.

7 Overzicht bijlagen

Versie	Datum	Titel
1.0	09-11-2020	Bijlage 3 toegevoegd

Bijlage 1

Nadat het bezoek en in geval het voertuig op het erf heeft gereden, de reiniging en ontsmetting van het vervoermiddel heeft plaatsgevonden, wordt de Bezoek registratie en een Reiniging & Ontsmetting verklaring opgemaakt als bedoeld onder punt 4.1. Dit kan digitaal of aan hand onderstaand voorbeeld:

Bezoek registratie

Datum: .....,.....,..... Tdstip aankomst/ vertrek: ...../ vertrek.....
Naam van het bedrijf.....
Adres: .....
Postcode..... Plaats..... telefoon nr.....
Naam dienstverlener(s): .....
Kenteken voertuig: .....

R&O verklaring

Reiniging en Ontsmetting heeft wel / niet* plaatsgevonden conform het Hygiëneprotocol.

Paraaf dienstverlener:

* = doorhalen wat niet van toepassing is.

Bijlage 2

Protocol Reiniging & Ontsmetting als bedoeld in punt 4.1

1 Werkwijze

Dit protocol beschrijft de maatregelen die genomen moeten worden bij het verlaten van het erf van een veehouder na een bezoek waarbij het voertuig op het erf moet worden gereden (medewerkers vallend onder categorie 1 van het sector Hygiëne protocol).

Indien een, ingevolge dit Hygiëneprotocol verplichte, reiniging heeft plaatsgevonden dient dit in het logboek vermeld te worden en een verklaring ingevuld te zijn (bijlage 1).

1.1 Reinigings- en Ontsmettingsmaatregelen naar en van veehouderijbedrijf Vervoermiddel

- Na bezoek op het veehouderijbedrijf en voordat opnieuw een bezoek moet worden gebracht aan een volgende veehouderijbedrijf, wordt het vervoermiddel gereinigd en ontsmet.
- Reiniging vindt plaats op een geregistreerde wasplaats of via een commerciële was inrichting. In beide gevallen dient aantoonbaar te zijn bij controle (via bonnen, stempels of iets dergelijks) dat een wasbeurt heeft plaatsgevonden
- De kritische onderdelen van het vervoermiddel worden ontsmet bij het oprijden en verlaten van het erf van een veehouderijbedrijf. De kritische onderdelen zijn zichtbaar schoon voordat deze worden ontsmet. Reinigen en ontsmetten dient opeenvolgend plaats te vinden. Dit kan handmatig (bijv. met een hogedrukspuit) of met een automatische installatie plaatsvinden.
- Aan het einde van de dag dient de cabinemat, stuurwiel, pedalen e.d. gereinigd en ontsmet te worden. Dit dient ook te gebeuren wanneer de R&O op een geregistreerde wasplaats plaatsvindt.

In de navolgende tabel wordt schematisch weergegeven wanneer, waar en op welke wijze de vervoermiddelen gereinigd en ontsmet dienen te worden.

Transport naar veehouderijbedrijf

Vervoersbeweging

Bij oprijden erf

Bij verlaten erf

Terugweg naar volgend bezoek of thuis adres: R&O bij een FND geregistreerde wasplaats of bij een commerciële was inrichting voor auto's volgens dit hygiëne protocol.

R&O-maatregel

Ontsmetten banden en wielkasten

Reinigen en ontsmetten banden en wielkasten

Bijlage 3

Middelen voor het desinfecteren van schoeisel in de (pluim)veehouderij i.v.m. vogelgriep (HPAI)

<https://toelatingen.ctgb.nl/nl/authorisations>

Deze desinfectiemiddelen zijn in de [Ctgb-toelatingendatabank](#) als volgt te vinden:

- Kies eerst rechtsboven voor uitgebreide filters
- Onder Categorie kies 'Biocide'
- Onder Gebruik kies 'Professioneel'
- Vul bij biocide in:
  - o Producttypes: 'PT03 - Biociden voor veterinaire hygiëne-doeleinden'
  - o Doelorganismen: 'Virussen' en 'klassieke varkenspestvirus' en 'Ziekte van Aujeszky's virus' en 'Ziekte van Newcastle virus/pseudovogelpest virus' en 'Mond-en-klauwzeer virus'
  - o Toepassingsinfo: 'schoeisel'

Kies vervolgens rechtsboven voor verberg uitgebreide filters. Zo krijgt u een lijst met middelen die geschikt kunnen zijn. Niet ieder middel mag voor iedere toepassing gebruikt worden. Of een middel werkelijk geschikt is, kunt u lezen in het wettelijke gebruiksvoorschrift voor professioneel gebruik. Klik op het middel en vervolgens onder het kopje actuele gebruiksvoorschriften bij document op download.

Let op, een middel is geschikt als het gebruik 'op schoeisel' of 'op oppervlakken van schoeisel' wordt vermeld en als het middel een algemene claim 'ter bestrijding van virussen' of een specifieke claim voor tenminste twee van de vier volgende virussen heeft:

- Mond-en-klauwzeer virus
- Klassieke varkenspestvirus
- Ziekte van Aujeszky's virus
- Ziekte van Newcastle virus/pseudovogelpest virus.

Onder het kopje B. Gebruiksaanwijzing is vermeld hoe u het middel moet toepassen. Daarin staan de dosering, de inwerktijd, toepassingsmethode en overige toepassingsomstandigheden.

Met bovenstaande zoekopdracht worden de onderstaande middelen gevonden (d.d. 30-10-2020)

Middelnaam	Toelatingsnummer
Halamid-d	8241 N
Virkon S	13676 N
ALDEKOL DES FF	13682 N
MS Kiemkill	13814 N
Virkill	14981 N
PikoDes P	15277 N

Disclaimer:

Deze lijst is opgesteld door het Ctgb op de vermelde datum, en geeft een indicatie van de mogelijk beschikbare middelen. Wijzigingen in toelatingen na deze datum zijn derhalve niet meegenomen. Bij gebruik van een middel dient de gebruiker zich ervan te vergewissen of het middel is toegelaten voor het betreffende doel.